

Никой не печели, всички губят от излизането на Великобритания от Европейския съюз

„Брекзит“ се превърна в ключова дума, която от около три години описва състояние, определяно като криза на Европейския съюз. „Задънена улица“, „хаос“, „лабиринт“, а през последния месец „водевил“ и „гротеска“ са думите, с които европейската преса описва най-често случващото се.

Междувременно социологическите проучвания в самата Великобритания регистрираха съществена промяна в масовите нагласи по въпроса. Делът на привържениците на „Брекзит“ спадна с 11 пункта за сметка на увеличения дял на противниците – с 6 пункта. Почти сигурно е, че ако сега се повтори референдумът от 2016 г., противниците на „Брекзит“ ще надделеят.

Как реагира на всичко това българското обществено мнение? Особено в контекста на факта, че на Острова пребивава, живее, работи и се образова една от най-големите български емигрантски общности.

На въпросите кой би спечелил и кой би изгубил от напускането на Великобритания от ЕС, единственото сигурно е, че обществото ни няма категоричен отговор. Всеки пети запитан (20,4%) е на мнение, че от „Брекзит“ печели предимно Обединеното кралство. Едва 5,6 на сто са тези, които мислят, че от тази ситуация ще спечели Европейския съюз. Други около 8% пък считат, че и ЕС и Великобритания биха спечелили от напускането на Кралството. Все пак най-голяма група респонденти се обединява около мнението, че никой няма да спечели от един такъв разлом – това са малко над 43 на сто от всички запитани. Близо 23 на сто пък нямат мнение по този въпрос.

Реципрочният въпрос – преди всичко кой губи от Брекзит, също показва закономерна тенденция. Практически всеки четвърти смята, че и Съюзът, и Островът ще бъдат преди всичко губещи страни от потенциалния развод. За 23% губещ ще бъде преди всичко Европейският съюз. Значително по-нисък е дялът на хората, които смятат, че загуби ще търпи предимно Великобритания. Отново, всеки четвърти запитан няма мнение по този въпрос, а 14% са на мнение, че нито една от страните няма да претърпи загуби.

И при двата въпроса вглеждането в по-дълбокия разрез на данните показва логична картина – висшистите в по-голяма степен са на мнение, че от предстоящия „Брекзит“ всички страни са губещи и практически няма печелещи. Младите (18-29 години), включително учащите и студентите, определят като основен губещ от „Брекзит“ в по-голяма степен ще бъде Великобритания.

Още един акцент, който си струва да се отбележи. Изследването обхваща близо 30% от респонденти, които или лично, или членове на семейството им са работили през последните пет години в страни от Европейския съюз. Тази социална група, с обзрим трудово-мигрантски опит и потенциал, е любопитна с оглед на зададените въпроси. Изненадващо или не, споменатият профил от българското население не се различава в своето мнение за предстоящите събития – близо половината от тях смятат, че никой няма да спечели, а загубите се разпределят между отговорите ЕС и „и двете страни“.

Много сходна е картината и сред евро-оптимистите и евро-скептиците, попаднали в извадката. Отново няма съществени разминавания в нагласите, независимо дали част от запитаните вярват или не вярват в Европейските институции, както и дали Европа се движи в правилната или грешната посока.

Неяснотите остават, а заедно с тях и липсата на ясна визия какво предстои, както в национален, така и общеевропейски план. Не е толкова изненадващо, че българското обществено мнение няма категорична позиция относно печелившите и губещите от Брекзит. Важното е усещането за несигурност и безпокойство за бъдещето на европейския проект.

Коментарът е въз основа на данни от национално проучване на общественото мнение, осъществено от Агенция АФИС в периода 15-20 март 2019 г. Интервюирани пряко „лице в лице“ в техните домове са 1010 лица в 101 гнезда, от които: в София – 18,8%; в областните центрове – 34,7%; в другите градове – 20,8%; в селата – 25,7%. Доверителните интервали на отклоненията от регистрираните данни за дяловете над 5% са $\pm 1,8-2,6\%$. Данните са представителни за мнението на пълнолетните български граждани.